

HATÁRŐR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZAM, ahova a lap szellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

A munkapárt nemzeti munkája.

Innen-onnan három éve lesz már, hogy a kriptáiból kísértetekként elbuvó szabadelvű párt „nemzeti munkapárt” neve alatt életre kelt. A rágalmak és gyalázások rendszerével elkészített hangulatban támadt fel. Megfizetett bérenc-lapjaival egyrészt gáncsot vetett tisztakezű politikusainknak, másrészt pedig romlott, gonosz szellemének undorító termékeivel árasztotta el az egész országot és a választó polgárokkal, akik néhány évvel előbb még a nemzeti jogok és eszmékért lelkesültek s a szabadelvű pártnak sirját ásták meg, elhitette, hogy csak az üzlet és áralás boldogít.

Az így megrontott, egész va ójában megméltelyezett választó közönségre ezután rászabadították az erőszakos hatalom és embervadászat minden fegyverét és nem csoda, hogy a munkapárt nagy győzelmet aratva, nagy többséggel került be a parlamentbe. Ennek már több mint 2½ éve, tehát elég hosszú idő arra, hogy a magyar nép szeméi elé állithassuk a munkapárt eddigi munkásságát, tevékenységét.

Üntig elég néhány pusztá té y felsorolása, melyek az ország anyagi érdekeinek elhanyagolását, a nemzeti munkapárt teljes meghódolását Bécs előtt bizonyítják, hogy lásuk, valjon az a nemzetnek csufolt munkapárt, mely a többségi jog címén keresztülgazolt jogon, alkotmányon és törvényen s mely ma is katonák, csendőrök és rendőrök szuroy-erdejével tartja fen magát a hatalom polcán, mit is tett a népert?

A koalíció a progresszív (fokozatos) teherviselés elvének megvalósítását új adótörvényeket alkotott, melyeknek célja ez volt: hogy az ugy is agyönt rhelt kis gazda és iparos osztályon könnyítsen, eilenben a nagybirtok, bankok, vállalatok

és pénzüzetetek fizessenek többet. Ánde a koalíció megbukott, mert a milliókat a nemzeti jogok megsértése nélkül Bécsnek nem szállíhatta s így az új adótörvények életbeéptetése a munkapártra maradt, mely a mai napig sem hajtotta azokat végre. Az évenként mi líos haszonnal dolgozó vállalatokról, bankokról szóló szentesített törvényeket hatályon kívül helyezte, holott ezek sokkal könnyebben mondhatnának le eddig élvezett kedvezményeikről, mint a nagy adóterhek alatt roskadozó kisgazda és iparos osztály. Körülbelül 100 millió felül van már az az évi teherszaporulat, melyet a munkapárt 2½ év alatt az adózó polgárok vállaira rakott. De ók ezzel nem törődnek. Hisz a nagy bankokban és takarékokban az ő embereik ülnek, ezek tömők a pártkasszát és terelik választás idején a szavazó urnához a lekötöztetett választókat s így ezen intézmények az ő szemükben »ne bántás virág«. Hadd izzadja ki a szükséges milliókat a gazdasztály.

A munkapárti uralomnak köszönhetjük a dohány, petroleum s egyéb cikkek árának felemelését, melyek mind az alóbb néposztályokat sújtják. Megdrágitotta a vasuti személy- és áruszállítást. A koalíció megrendszabályozta a fogyasztó közönség kifosztására irányuló karteletét, a munkapárt azonban pártfogásába vette az uzsorának ezt a leggyalázatosabb fajtáját, mely soha sem virágzott annyira, mint napjainkban.

Igaz, hogy a munkapárti uralom alatt vámbevételeink — a sztatistika szerint — rohamosan gyarapodtak, de ne feledjük, hogy ez is közzgazdaságunk és iparunk rovására megy, mert ez azt jelenti, hogy pénzünk külföldre vándorol és mi szegényedünk. Minden törekvésünknek arra kellene irányulnia, hogy vámbevételeink csökkenjenek, hogy min-

den szükségletünket magunk állítsuk elő a külföldről pedig minél kevesebbet hozassunk be. Ennek megvalósításán kellene a munkapártnak dolgoznia, de mit nekik a né jóléte, hisz szerintük nem ók vannak a népert, hanem a nép van óérettük.

Azután hol van az annyszor legyalázott koalíció által kivivott diósgyőri ágyúgyár? Ma még se hire, se hamval! Pedig az ac-lágyúk állítólag már készülnek. Hol? Osztrák gyárban, a Rotschildok gyárában és a milliókból, melyeket az új ágyukra a magyar nemzet is fizetni fog, egy fillér sem jut a magyar iparnak, az mind az osztrákok zsebébe vándorol, a magyar iparos és munkás pedig foghatja a vándorbotot s mehet Amerikába.

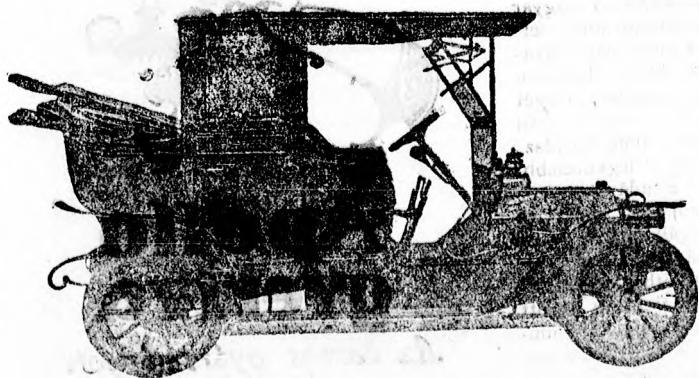
Ime ezek az eredmények eléggé jellemzik a munkapárti uralmat, mindenél jobban hirdetik nemzetünk anyagi érdekeinek elhanyagolását. És ha mindezekhez még hozzá adjuk a hagseregge oly könnyen megszavazott száz meg száz milliókat, a parlamenti kormányrendszernek, a képviselőház tanácskozási rendjének, a szólás- és gyülekezés- szabadságnak, mint alkotmányunk mind megannyi féltett kincsének többszöri legdurvább megsértését: egy cseppet sem csodálkozhatunk azon, ha a milliókkal megvásárolt szavazók is többen kiábrándultak már a »nemzeti« névre nagyon is méltatlan munkapártból.

K. N.

Kamarai ülés.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara e hó 7-én teljes ülést tartott Szarvady Lajos kamarai elnök vezetése alatt.

A napirend tárgyait Perjessy László titkár és Szabó Gyula másodtitkár adták elő. Az elnöki előterjesztés több miniszteri leiratról és közérdekű intézkedésről számolt be. Kiemelke-

CHOFFEURNEK

mindenki kiképezheti magát

Störtz Mihály

Ujvidék, Petőfi utca 98. szám alatti
automobil - műhelyében.

TELEFON 328.

VILLAMOS MEGÁLLÓ.

MÁSA 18
 dő ezek közt a szegedi, bajai és palánkai téli kikötők doigában tett sürgetésekre érkezett biztató válasz, nem különben az a leirat, mely a kamara előterjesztésére magyarázatot kért, hogy a Bosznia-hercegovinai liszt-üzemek régi kedvezményes ártartételei ismét életbe léptetvék, a Czeged-Szegedi vonal második vágányának kiépítése és Szabadka állomás nagyobb arányú bővítése tervbe vétetett. A Szeged-temesvári és Szeged-Rókus-Hódmező-Vásárhely közötti menetrend is javult, a kamara azt a kívánságát azonban, hogy Budapestről 6 óra tájban egy második gyorsvonat állíttassék be a menetrendbe, a miniszter még teljesíthetőnek nem találta.

A napirend tárgyai közt szerepelt Szenttamás-község rakparti díjszabályzata, Zombor és Oberse-hercegovinai díjszabályzata, Hódmező-Vásárhely helypénzdíjszabályzata, Sajkásgyörgye és Gádor községek hetivásár, illetve országvásár iránti kérelme, Veprod község házassági díjszabályzata, Zombor város cseléd és munkásközvetítő intézetének szervezése, Zenta város kövezet, vámdíjszabályzata, Apatin község húsvizsgálói szabályrendelete és több végeladás ügy. Ezekben a kamara szakvéleményt szolgáltatott.

Támogatta a teljes ülés az aradi kamarának a görögnyelvi kincstári előadására vonatkozó kérelmét s a mozgófénykép színházak ügyének rendezése körüli kívánságát. Pártoló feltevéseket határozott meg el a kamara a délmagyarországi fűszernagykereskedők egyesületének azon kérelme doigában, hogy a vasútnak a folyadékok szállítása körüli károk elhárítása tárgyában tapasztalt szűkkeltség orvosoltassék.

Ez útszen tárgyalta még a kamara a vándorpartól szóló törvénytervezetet és véleménye során aggodásának adott kifejezést a házasság és megrendelés-gyűjtés terén meghonosítani szándékolt szabadság ellen, mely a vidék iparát és kereskedelmét nagy mértékben károsítaná és egyben a fogyasztó közönséget is kellenetlen zaklatásnak tenné ki. A kamara a házaló kereskedést a mostani kereteiben kívánja korszerű intézkedésekkel rendezni, a megrendelés-gyűjtést pedig az 1900. XXV. t. c. szellemében ohajáná fontartani, hogy ezenkívül is egyes kivételtől eltekintve, megrendelés-gyűjtés végett a fogyasztót a telephelyén kívül csak akkor kereshessék fel az iparos, ha előzetes meghívást kapott.

Végül módosította még a teljes ülés a kamara nyugdíjszabályzatát, melyben jelentékeny kedvezést nyújtott az özvegyi ellátás és az árvák neveltetési pótlékának eddigi megállapításaihoz szemben. Emellett beillesztett az utolsó évi ügyszám 15%-ának megfelelő lakbér pótlékot is a nyugdíjjarandóságok közé.

H I R E K.

Közig. biz. ülés. A közigazgatási bizottság e hó 14-én Matkovits, Bela főispán elnöklété alatt rendes havi ülést tartott, mely letárgyalta, illetve tudomásul vette a szakelőadók havi jelentését.

Kaszinói estély. A magyar Kaszinó mult szombati estélye bár nem annyira látogatva, mint megérdemelte volna, erkölcsi tekintetben pompásan sikerült, amiben a gazdag, változatos műsornak is nagy része volt. A konferenciér szerepét nagy ügyességgel Dzubay István főgimn. tanár töltötte be, aki Prologot is adott elő. Viharos, nagy tetszést arattak Schöffler Imre mérnök, szellemes, nagyhumorú kupléi, Regényi Kálmán, Czebak Camilóné, Hollós Lipót és Pistike négyesben Br. hms egyik hangversenydarabját adták elő nagy tetszés mellett. „Valami hibája van” c. vigjáték szereplői: Pucsay Győzőné, Kozma Gizi, Schöffler Imre és Dr. Piukovich Sándor szintén nagy mértékben emelték az est sikerét. Az előadást a reggeli órákig tartó tánc követte.

Arcképlelezés. A beltéri katolikus Kőr, helyiségei részére megfestette Városy

Gyula ethunyt kalocsai érsek arcképtét Ezt a kiválóan jól sikerült s művészi kivitelű arcképet munkáit ap, okt. 17-én leplezték le a katedrálisban.

Híradás. Pannónia Miksa jezsuita váltott Dr. Zwisch Vilmosné kétség és szívetreméttő leányával Brnával.

A Fog. Magyar Daloskór. Evi november hó 1-én kezdődött előadás rendez. melyre nagyban számolt az előkészítő és gyakorlatok A Daloskór alkalmiszzerű színművet: „A molhár és gyermeke” t fogja előadni.

Árverezés. A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 81 §-a értelmében Ujvidéki állomás teheráruraktárában e hó 23 án d. e. 9 órakor fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladatni.

Újoncok bevonulása. E hó 15-én városunk szokatlanul élénk élet képét nyújtotta különösen a cs. és kir., valamint a m. kir. honvéd laktanyák előtt volt legelőnkebb a sűrűs-forgás. Mindkét helyen az idej ujoncok vonultak be s kíséretükben nagy számban jelentek meg hozzátartozóik is.

Gondnokság alá helyezés. Az ujvidéki kir. törvényszék Plávisity N. sajkás-szen. iváni, Rádosiits Tosa sajkásgyörgyi és Jovanovits Gábor ujvidéki lakosokat gondnokság alá helyezte.

Aki 21 éves korában harmadszor házasodik. Mihály István zombori földgazda, 21 éves letére már két feleséget temetett el s most harmadszor is megnősült, minthogy kiterjedt gazdasága nem nélkülözheti a gazdsasszonyt. A szokatlanságánál fogva feltűnő és tragikusán érdekés eset bizonyára pártját ritkítja a házasságok történetében.

A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület igazoló-választmányi ülése e hó 6-án tartott meg. A pénztárnok jelentése szerint a legutóbbi igazgató-választmányi ülés óta a tagok száma 6313-ról 6388-ra emelkedett. A téli gazdasági előadások mikénti rendezésére az elnökség keretett föl. Szilberek községnek heti vásáraitra sertes felhajtás engedélyezése iránti kérelmét pártolja, míg Zenta városának meg 2 országos vásár engedélyezése iránti kérelmét nem pártolja. A nógrádvármegyei gazdasági egyesületnek az új jövedelmi adó-szerűs pontjainak kiigazítása iránti átiratát tudomásul veszi, miután ez ügyben a G. E. O. K. a pénzügyminiszteriumhoz a felterjesztést már megtette. Kis Lajos alelnök indítványára a Komáromban épülő műtrágyagyár részvényeinek jegyzésére a gazdák figyelmét felhívja. A Temes vármegyei gazdasági egyesület felhívására a temesmegyei arvizkárosultak részére 20 korona segélyt szavaz meg. A nógrádvármegyei gazdasági egyesület átirata értelmében az egyesületi közlönyben, a gazdákörök, tejszövetkezetek és a bácskai lapok után felhívja a gazdákat, hogy a napszám-béreket szombat helyett a következő hét első napjaiban fizessék ki. A biharvármegyei gazdasági egyesület gazdasági szakoktatás, reformja iránti átirat tárgyalását időszerűnek nem találja. A magyar gazdasítztek és erdőtisztek orsz. egyesületének a megüresedő gazdatiszti állások és az állást kereső gazdatisztek nyilvántartása iránti megkeresésének készséggel tesz eleget. A magyarországi szövetkezetek szövetsége okt. 24-iki szövetkezeti kongresszusán leendő képviselteséről az elnökség gondoskodik. A magyar földhittelintezetek országos szövetsége ama felhívásának, hogy a tudomására jutott parcellázásokról, tegelő és munkásház építési kölcsön-szükségletekről kellő időben értesítse, eleget tesz. A szolnoki első gazdasági könyvvezetési vállalatot támogatja. A magyar mag tenyésztési részvénytársaság előadóját a legközelebbi i. az azo választmányi ülésre előadásra meghívja. A jutnák eke bemutatójának idejét és helyét az elnökség fogja megállapítani. Csepregyi Ferenc pápai gazdasági szaktanárnak Biharól Sárospatakra történt áthelyezését tudomásul veszi. A komló szakosztályi ülés hozott határozatait hozzájárul. Az erdélyi kirándulókat támogatott területeknek és egyéneknek jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. Poszch Gottlieb

ujsovegi gazdaköri jegyzőnek a gazdakörök fejlesztése és a műtrágya kartel elleni akció támogatása iránti indítványát elfogadja,

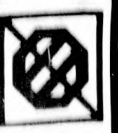
Kolozsanatorium a tengerparton. Délmagyarországi Magyar Közművelődési egyesület a magyar tengerparton: Cirk-vi-nyen Kolozsanatoriumot és üdülőházat létesít. Amiben oly fertőző betegségekben egyáltalán nem szenvedő, gyöngékedő, lábadozó betegek számára a legelőnkebb leány és fiu tanulók nyerneket csekély díjért kitűnő ellátást és leggondosabb felügyeletet. akik tisztán a klíma és a tenger állandó hosszabb használata által teljesen visszanyerik az egészségüket és megmentetnek az élet számára. Az üdülőház ennél fogva állandóan nyitva tartatik és a növendékek végül tanulmányait is a D. M. K. E. iskola sanatóriumában és az év végén a szomszédos fiúmei ál. iskolában tesznek vizsgálatot. Nyáron minden hely be van töltve az üdülőházban annyira, hogy a D. M. K. E. gyönyörű két emeletes épületében tanárnok felügyelete alatt a lányok nyerneket elhelyezést, a fiúk számára pedig mindig külön villát kénytelen bérelni a kulturális egyesület. Télen azonban annyi hely van a D. M. K. E. -ben, hogy minden év szeptember havától július végéig üdülő felnőtteket és családokat is felvesz a D. M. K. E. csekély díjért gyönyörű szobákat és kitűnő ellátást ad. Felvételét a titkari hivatalhoz (István-ut 81) lehet bármikor fordulni.

Ügyvédjelöltek figyelmébe. Ezer és ezer jelölt van az országban, akiknek az 1912. VII. t. c. következtében existenciális érdeke, hogy nov. 1-ig belső vagy utolsó szigorlatát, a ap. államvizsgáját, vagy az ügyvédi vizsgát átlegye. Még nem késő. Ha a készülsz azonnal megkezdni, a Dr. Dobó Jogi- és Ügyvédi Szeminárium segítségével nov. 1-ig feltehetően lehet egy szigorlatot. Ne késlekedjenek. Forduljon a Dr. Dobó Jogi- és Ügyvédi Szemináriumhoz Kolozsvár, Bolyai-utca 3. ezen intézet évtizedes hírvós és sikeres működése alapított bizalommal. Célszerű, rthontészülésre is igen alkalmas módot nyújt. 8-30 napos rekapi kurzusain az egész anyagot behatóan, összefoglalva szigorlatiszereü áttekintést nyújtva teszi át a jelöltekkel. Egy-két előadás díjmentes, meghallgatása után meggyőződéssel szerezhet arról, hogy ez az egész érdemes magas színvonalú intézet az elmaradhatatlan sikernek minden biztosítékát csekély ellenérték mellett nyújtja. Felvilágosítás díjmentes. A szeminárium az ügyvédi vizsgára vonatkozó külföldi kiadványát díj- és portómentesen küldi, ugyszintén a „Jogi vizsgák letétele” t. c. könyvet is.

Apollo gyertya

Az összes gyártmányok legjobbjá

Krizs falusi temp amelynek vankos föld Krizs de szeretett goje sugar Madonnájá másárol, az ablakok ly, az örök pap és a feleselgetés ihletű áhita A falusiak milyen va művészi b ájtatosságo Rajon a kastélyá özvegyeség drága szor Indiából sz olasz műke landiából szágból hi rocskákat, Vénuszt, a pergament egy római verandája órá, amely földgömbö Doge-palot hercegnőné gorát, am tábóri sz Erzsébet k moediánján iniciálékka művészi azt került, azt A ka tos muzeu asszony sz ban; néha előtt és a a tárgyhoz a társadal És a meg megindító, Krizs barátja. K nak volt t jámbor fé azzal a fe jegyezze ő műveit és Hálából a telyába, e dett neki irta meg Philologia lyóiratok E b Krizsóczyr — I tanár úr! a művész él, mint k élményeim emelkeder irni a vilá lefesteni a én ujjaim rózsaszín testet. És tollat — sort, csak retnék le Bollini pa tól vetter rek rajta.

GSARNOK.

A zseni.

Irtta: PAKOTS JÓZSEF.

Krizsóczyné, a szép özvegy beült a kis falusi templom legelső sorába, a külön padba, amelynek térdeplőjét szőnyeggel letakart puha vánkossal és imádkozott.

Krizsóczyné nem volt vakbuzgó asszony, de szerette a templomot, ahol a művészet levegője sugárzott feléje mindenúnn: a Raffaello Madonnájának olajnyomata, gyertyafüstös képmásáról, az öreg pap aranydiszes miseruhájáról az ablakok góthikus íveiről. A szentély homálya, az örökmécs biborpiros rezgése, a miséző pap és a karinges ministráns gyerek latin feleselgetése, mind-mind valami mély, művészi ihletű áhitatos hangulatot ébresztettek benne. A falusiak azt hitték: ime, a kastély úrnője milyen vallásos, pedig Krizsóczyné csak a művészi benyomásokat szűrte le a templomi ájtatosságokból.

Rajongója volt a művészeteknek. Otthon, a kastélyát telehordta műkincsekkel. Két évi özvegység alatt bejárta a világot. Perzsiából drága szőnyeget hozott, Japánból kancsókat, Indiából sháwlokot, Ceylonból gyöngyöket, az olasz műkereskedőtől képeket, szobrokat, Hollandiából drága kötésű könyveket, Törökországból himzéseket, Sziciliából terracotta szobrocskákat, Görögországból egy kiásott új Vénuszt, azonkívül oszlopfőket, kézírásokat, pergamenteket, egy lyrát a hellasi aranykorból, egy római diadalszeret, amelyet a kastély verandája előtt állított fel a parkban, egy svájci órát, amely a XVI-ik században készült, egy földgömböt, amely a párja volt a velencei Doge-palota nagytermében levőnek, egy Medicehercegnőnek menyasszonyi köntösét, egy zongorát, amelyen Mozart játszott, Napoleon tábori székét, egy Heine-kötetet, amelyből Erzsébet királyné olvasott, Dante Divina Comœdiájának Mátýáskorabeli példányát ragyogó iniciálékkal és több más. Ami rendkívüli, szép, művészi és historiai értékű tárgy csak utjába került, azt mind összevásárolta.

A kastélya olyan volt, mint egy csodálatos múzeum. És ez a művészlelkű, különös asszony szinte mámorosan járt-kelt az otthonában; néha meg-mcgállt, valamelyik műtárgya előtt és a lelke visszazárlt az évszázadokba, a tárgyhoz hozzáképezte a kort, az embereket, a társadalmat, a kultúrát és az alkotó művészt. És a megértésnek, az együttérzésnek valami megindító, boldog, rajongó mámore öntötte el.

Krizsóczynénak fent, Budapesten volt egy barátja. Kalmárnak hívták, a Nemzeti Múzeumnak volt tisztviselője és igen tudós, okos derék, jámbor férfiú híreben állott. Ezt az embert azzal a feladattal bízta meg Krizsóczyné, hogy jegyezze össze számára a világirodalom legszebb műveit és rendelje meg. A legújabbakat is. Hálából azután minden nyáron lehívta a kastélyába, egy külön épületrezt teljesen átengedte neki s a derék múzeumi könyvmoly itt írta meg évről-évre értekezéseit a Nyelvőr, a Philologiai Közöny és egyéb indományos folyóiratok számára.

E barátja előtt nem egyszer fakadt ki Krizsóczyné mélabus panasza:

— Látja, én gyakran analízálom magamat, tanár úr! Igen gyakran. Tudom, hogy bennem a művészi megértésnek olyan mélységes ereje él, mint kevés emberben. Szent, gyönyörűséges élményeim vannak. Neha olyan lelki extázisba emelkedem, hogy azt hiszem, én tudnám megírni a világ legszebben zengő sorait, én tudnám lefesteni a legeszmenyibb Madonna-fejet és az én ujjaim tudnák kiformálni agyagból a leg-rózsaszínűbb, legillatosabb, legelevenebb vénuszi testet. És azután kezembe ragadok hirtelen egy tollat — Petrarca írt vele valamikor — és két sort, csak két gyönyörű, új felséges sort szeretnék leírni. Nem megy. Máskor felkapom Bollini pallelátját — egy firencei műkereskedőtől vettem tizezer liráért — és színeket keverek rajta. És mikor a festék a vászonra kerül,

szürke vagy rikitó hideg folt lesz. És így vagyok mindennel. A lelkemet néha elringatja egy-egy melódia, zengő szimfoniák hullámzának körülöttem, leülök hirtelen a zongorához, ráütök a billentyűre. Zűrzavar, zűrzavar! Hát látja, ez rettenetes. Ez lesújt, kétségbeesjt! . . .

— De asszonyom, — felelte a tudós könyvmoly komolyan — önnek nincs igaza. Ne akarjon ön ilyeneket.

— Hát?

A múzeum derék tisztviselője ég felé fordította a szemét és nagy, benső ellágyulásával, gyönyörtől átzenő hangon mondta:

— Nincs szebb dolog a másolásnál!

Krizsóczyné meglepődve nézett rá, de a tudós férfiú lelkesen folytatta:

— Igen, a másolásnál! Ah, a másolás! Elmerülni egy nagy szellem szemléletébe, elemezni tehetségének, teremtő erejének alkatelemeit, fölfejteni, részekre bontani és kiélvezni apróra, minden parányi szépségét, a legrejtettebb, a legképzeltetebb szépségeit is, még azokat is, amelyekről maga az alkotó művész sem tudott; belemagyarázásait kimagyarázni, szabályokat levonni, irányzatokat megállapítani, belesajtenni, lemérni, felmérni, okoskodni, bölcselkedni, ah, minő nagy, felséges élvezet! Tudja, mi ez mindent összevéve?

— Micsoda?

— A másolás élvezete.

— Igen, ezt már mondta, — jegyezte meg Krizsóczyné nem minden guny nélkül.

— De nem lehet elég sokszor ismételni.

Krizsóczyné lemondott arról, hogy megértesse magát a könyvmollyal, megkérdezte hát:

— És min dolgozik most, tanár úr? 'A tudósnak felgyűlt a tekintete!

— Egy izgalmas érdekességű tanulmányon! — felelte a tudós diadalmasan.

— És mi az?

— A címe: „A pontosvessző művészi elhelyezése Baróti Szabó Dávid műveiben.”

II.

Vasárnap délelőtt volt és a gyertyák lecsurgó fagyuja tette nehezzé a kis falusi templom levegőjét. Krizsóczyné ott ült a szokott helyén és a mellékoltár egy kis ügyetlen faragású Apostol szobrán mosolygott.

Fent, a korus falépcsőjén dobogtak a szaladgáló gyerekek s a kántor a repedt tüdejű orgonán végigszalasztotta az ujjait.

Már beharangoztak harmadikra, de az öreg pap még a sekrestyében bajlódott a miseruhájával. A templomban ép egy köhintés hangzott el, csikordult a nagy ajtó, a küszöbön léptek járása hallatszott, új hívők jöttek, bemártották ujjukat a szenteltvíz kömedencéjébe, meghajtották térdüket és beültek a helyükre.

Fent, a kórusban a kántor unatkozhatott, mert időnként belescapott az orgonába, futamokat játszott, majd megfélekedve magáról, egész melódiákat.

Krizsóczyné úgy vette észre, hogy a kántornak más a billentyűverése, mint egyébkor, egyáltalán mintha más ember orgonálna. Az előtt fújt, szuszogott, nyögött és hörgött az orgona, most pedig mintha lágyan olvadoztak volna benne a hangok. Aztán milyen különös, honnan szedi ez a falusi tanító mester ezeket a leheletszerű melódiákat, játszi, szeszélyes hangulat-futamokat?

Egyszerre csak mélyen megzendült odafent az orgona öble, mély, meleg, áhitatos, himnuszos hangok törtek ki belőle, új, friss, különös, megremegetető hangok. Krizsóczyné nem tudta megállni, hogy hátra ne nézzen, fel a kórusra. ahol az orgona megfakult sipjai katonásan sorakoztak egymás mellé. Mi történt itt? Hallucinál? Honnan kerülnek ezek az isteni hangok a fujtatóval élesztett, öreg sipládába? Ki játszik? (Folyt. köv.)

A legnagyobb dicsőretet halhatjuk

mindenütt Fáy valódi szódéni ásványpasztilláiról, kicsinyek és kevés helyen elférnek, de egyesítik magukban a híres szódéni gyógyforrások vizének minden jó tulajdonságát. Kényelmesen szedhetők, sohasem mondanak csütörtököt, mert megszüntetik a légutak hurutját, az elnyálkásodást, köhögést és rekedtséget s végül: mindenütt olcsón kaphatók: egy doboz ára csak 1 korona 25 fillér.

Közgazdaság.

A gyökér zöldségek őszi veteményezése.

Tudvalévő dolog, hogy a zöldségfélék kora tavasszal mindig magasabb áron értékesíthetők mint később; a ki képes május-juniusban friss zöldséggel megjelenni a piacon, az mindenesetre hasznát fogja látni.

Hogy ez elérhető legyen, a kertészek meleg ágyban termesztik a zöldségeket, a gazda ellenben, a ki nagyban termel, ezt meg nem teheti. Arra kell tehát törekedni, hogy meleg ágyak nélkül is, korán jelenhessen meg zöldségfélével a piacon, a melyre nézve legalkalmasabb mód az őszi veteményezés, a mit azonban csak egyes növényekkel lehet megcselekedni. Így különösen a sárga répa alkalmas erre a célra, a melyet október-novemberben vethetünk, s ez esetben módunkban lesz már május végén sárga répát árusítani, a mely célra legalkalmasabbak a karotta félék.

Az ősszel elvetendő karottafélék alá nem célszerű istálló trágyát alkalmazni, a mely télire nagyon sok férget vonzana oda s e mellett a vetés esetleg ki is pusztul. De alkalmazni kell szántás vagy ásás előtt 150—200 kg. szuperfoszfátot kat. holdanként. A mag elvetése különben úgy történik, miként a sárga répát egyáltalán vetni szoktuk. A hideg beálta előtt azonban a már csirázásnak indult és gyökeret vert sárga répa táblát szalmás trágyával vagy falevével fedjük be, hogy ilyetén módon a tulhiedgtől megóvjuk. Tavasz nyíltával, március közepe táján takarjuk ki, vagyis a szalmát távolítsuk el és szórjunk rá ugyancsak kat. holdanként 100 kg. chilisalétromot, de nem egyszerre, hanem két részletben, 50 k. március közepén, 50 kilógramot április közepén; különösen a salétromtól rendkívül gyors fejlődést fog elérni a sárga répa úgy annyira, hogy már május 20. táján megjelenhetünk a piacon s ilyenkor olyan magas árakat érünk el, a mely magas árak sokszorosán térítik meg a műtrágyát.

Nagyobb piacok közelében lakó gazdák tegyenek ezzel az eljárással kísérletet s az eredményben csalódní nem fognak.

Felelős szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Laptulajdonos az újvidéki függetlenségi és 48-as párt.

1638. sz. 1911.

Árverési hirdetmény.

Szépliget község tulajdonát képező 2 drb nyugati taju kiseleztezt tenyészbika folyó évi okt2ber hó 19-én (szombaton) d. e. 10 órakor a községháza tanácstermében tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fog. Szépliget, 1912. október hó 12-én.

Benyács Simon,
jegyző.

NAGYSÁD!

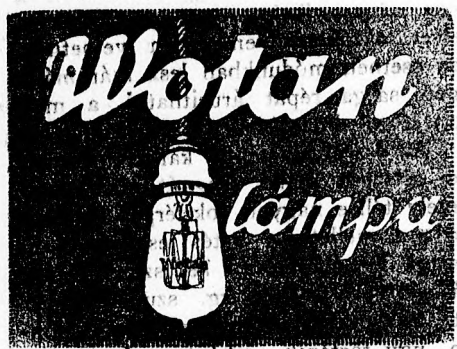
ha háztartását praktikusán és takarékosan akarja vezetni, akkor nem nélkülözheti a magyar asszonyok népszerű közlönyét, a Kürthy Emilné szerkesztésében 19 év óta megjelenő „HÁZ-TARTÁS“-t. Ha ennek a kiváló folyóiratnak hasznos tanácsait követi, akkor büszkén mondhatja majd vendégeinek:

a lakásom

berendezésétől a háztartásomban található utolsó szegig a „Háztartás“ jó tanácsai figyelembe vételével vannak gondozva. Ha még nem ismerné ezt a pompás folyóiratot, kérjen mielőbb ingyenes mutatványszámot a „Háztartás“ kiadóhivatalától, Budapest. VI.,

Eötvös-utca 36.

Ha most félévre 6 koronával előfizet a „Háztartás“-ra, akkor teljesen ingyen és bérmentve kapja meg a HÁZTARTÁS KÖNYVTÁRA most megjelent pompás 20 kötetét, mely izléesen kiállított könyvek valóságos kincsébányája minden művelt és modern háziasszonynak.

húzott drótszállal.

Törhetetlen!

Magyar

SIEMENS - SCHÜCKERT - MŰVEK

Budapest, VI., Teréz-körút 36.

Kiadó lakások!

Egy három és egy két szobás lakás a hozzá tartozó mellékkeliségekkel együtt azonnal kiadó.

Bővebbet a háztulajdonosnál: Kereszt utca, 1.

Új áruház Ujvidéken!

a róm. kath. hitközség bérpalotájában.

Roth Manó és Fia tisztelettel jelentik, hogy az uri közönség igényeinek megfelelőleg

férfi, gyermek, női kabát és szörme-divat

áruházat rendeztek be, mely az áruk minősége és divatos választékossága tekintetében a vevőközönség legkényesebb igényeit is kielégíti.

A n. é. közönség b. pártfogásáért esedeznek

ROTH MANÓ és FIA.

KÖHÖGÉS

rekedtség, hurut, elnyálkásodás, görcs- és samarköhögés ellen

KAISER

mell-karamellái a „3 fenyővel.“

605

közjegyzőileg hitelesített orvosi és magán bizonyítványok tanuskodnak a biztos sikerről.

Fellette izlées, kellemes bonbonok. Csomagja 20 és 40 fill. doboz 60 fill. kapható Herczog István, Grossinger János, Kűchler Béla gyógyszer-táraiban, Stefánorit Ly. fia, Petrovits és Popovits kereskedéseiben, Klein Oszkár drogistánál, Stra-ser István gyógyszer. Karlóca, Kocziák Ruma, Jhreg C. Ratais örökösei Apatin, Brodski, Adamffy gyógyszer. Pétervárad, Kejaschkovic Mitrovic, Hajnis A. India, Hendl J. Ruma, Wagner A. Dobrica, Peternek Ottó Ujszlankamen, Gebauer Emil gyógyszer. Bács.

Két udvari lakás.

2—2 szobával, konyha, éléskamra és a többi mellékkeliségekkel kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál.

Ivkovics Miklós
Duna utca 10.

Nagy, elegáns üzlethelyiség

diszes portállal, a Duna-utca 10. száma alatt, azonnal kiadó. Különösen megfelelne: nagyobb irodának, banküzletnek, záogháznak, gépraktárnak, nagykereskedésnek, vagy sirkóraktárnak.

Bővebbet a háztulajdonosnál.

Ivkovics Miklós.

Kiadó lakás.

4 szobás lakás — egész külön ház — a hozzá tartozó mellékkeliségekkel együtt azonnal kiadó.

Bővebbet Karner tanító háztulajdonosnál, Galamb-utca 16.

Meinl Gyula

kávé-bevitele.

Uj fiók:

Ujvidéken, Kossuth Lajos-u.

35. szám.

Guttenbergnyomda

készít mindennemű nyomtatványokat, izlées kivételben jutányos ár mellett.

Telefon 350.

UJ ÜZLET!

Telefon 350.

Tisztelettel értesitem Ujvidék nagyérdemű közönségét, hogy a Petőfi-utca 8. sz. alatt lévő saját házamban a legújabb berendezésű sütőipari gépekkel felszerelt, villamos erőre berendezett

fehér-, luxus és kenyérsütődét

rendeztem be, mely, j. é. október 1-én nyílt meg; ez a t. közönség b. igényeit lesz hivatva a legteljesebb mértékben kielégíteni, amennyiben a tisztaságra, az egészség követelményeire nagy súlyt helyezek.

Kérem a nagyérdemű közönséget, hogy ezen hiánypótló vállalatomat támogatni és napi szükségleteinek megrendelését nálam sziveskedjék eszközölni.

Telepem berendezése lehetővé teszi, hogy minden, akár fehér, — vagy kenyér — sütemény megrendelés, bármily nagy mennyiségben azonnal házhoz szállíthatok. A sütődémben kellő szakismerettel rendelkező munkások foglalatostkodnak, kik minden lehető elkövetnek, hogy a t. közönségnek legmesszebbmenő igényeit is kielégíthessem.

Házi süte: névnap, lakodalom, keresztelés stb. alkalmakra éivállalok és iparkodom a megrendelést pontosan teljesíteni.

Ezen alkalmakhoz szükségeltető borral és ürmössel is szolgálhatok, melyekből 5 literenkint házhoz szállítok.

Telefon szám 350.

WACHTL IMRE.